

Bosna Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton
OPĆINA GRADAČAC

H.K.Gradašćevića 54, 76 250 Gradačac, telefon 035-369-750, fax. 035-369-751, e-mail: opc.grad@bih.net.ba, www.gradacac.ba,

**IZVJEŠTAJ
O OSTVARENJU GODIŠNJEG PLANA IMPLEMENTACIJE STRATEGIJE RAZVOJA OPĆINE GRADAČAC
ZA 2015.GODINU**

Gradačac, mart 2016.godine

IZVRŠNI SAŽETAK

Izveštaj o implementaciji Strategije razvoja općine Gradačac (2014-2023.) ima za cilj da pokrene sve bitne aktere na razmišljanje i doprinese boljem donošenju odluka o realizaciji strateških prioriteta ekonomskog, društvenog razvoja i zaštite životne sredine, u okviru 15 definisanih sektorskih ciljeva.

Planom implementacije za 2015. godinu predviđeno je provođenje 58 projekata ukupne vrijednosti 8.886.185,00KM. U 2015. godini započeta je implementacija 53 projekata, od kojih je 35 u cijelosti završeno. Procenat realizacije projekata u izvještajnoj godini je srednji (72 %), prije svega, usljed prolongiranja projekta vodosnabdijevanja južnog dijela općine Gradačac kao i zaustavljenih projekata u okviru društvenih djelatnosti a koji se odnose na stambeno zbrinjavanje romskih porodica. Ukupna vrijednost implementiranih projekata je 6.431.465 KM, što je 72% realizacije u odnosu na projektovan finansijski okvir. Od ovog iznosa 52 % realizovano je kroz budžet Općine, a ostalo iz eksternih izvora.

U pogledu ključnih prioriteta i fokusa za prethodnu 2015. godinu, Općina je realizirala nekoliko projekata kojima je riješila ključne probleme zajednice. Jedan od tih projekata je i rekonstrukcija lokalnog puta u MZ Međiđa Srednja, kojim je rekonstruisano ukupno 2372 m lokalnog puta. Realizacijom ovih ključnih prioriteta općina je riješila dugogodišnji problem stanovništva MZ Međiđa Srednja. Naredni projekat je izgradnja sportskog poligona Luke faza I čime smo stvorili uslove za aktivno bavljenje sportom mladih sa područja naše općine. Mada je za 2015. godinu Općina Gradačac kao ključne projekte također planirala zajedno sa Federalnim ministarstvom raseljenih osoba i izbjeglica, realizirati i projekat stambenog zbrinjavanja i poboljšanja uslova života socijalno ugroženih porodica, međutim zbog nedostatka finansijskih sredstava od strane nadležnog Ministarstva ovaj projekat nije mogao biti realiziran. U narednom periodu Općina Gradačac će ulagati dalje napore kako bi se svi planirani projekti mogli što bolje i kvalitetnije implemetirati.

Što se tiče sektorskih ciljeva, tokom 2015. godine nije došlo do potpunog ostvarenja istih jer Općina Gradačac nije uspjela za sve projekte obezbijediti neophodna finansijska sredstva. Razlog za to je i u pririodnim nepogodama koje su zahvatale našu općinu, među kojima je i prirodna nepogoda zbog klizišta gdje je uništeno više desetina stambenih objekata.

U pogledu uticaja realizacije Strategije na stanje makro pokazatelja u Općini Gradačac, tokom 2015. godine nijedno do većih promjena. Značajno je istaći da se broj novozaposlenih svake godine povećava te da planirano zapošljavanje novih osoba ostaje u okvirima zadanog.

Što se tiče izgradnje institucionalnih kapaciteta za učinkovito upravljanje razvojem, Općina Gradačac je tokom 2015.godine osnovala Privredni savjet koji se sastoji od 15 osoba iz javnog i privatnog sektora. Zadatak ovog tijela je savjetodavna funkcija radi jačanja javno-privrednog dijaloga.

Kada je riječ o zaključcima i korektivnim akcijama u pogledu prethodne godine, najveće prepreke ili teškoće su se odnosile na obezbjeđenje finansijskih sredstava od viših nivoa vlasti, odnosno određenih saglasnosti o sufinansiranju strateških projekata bitnih za projekte sa velikim ciljnim grupama, što upućuje na to da će u narednom periodu biti neophodno pokrenuti još određenih aktivnosti kako bi se otklonile prepreke za implemetaciju projekata.

1. UVOD

Cilj ovog izvještaja je da na jednostavan i jasan način predstavi rezultate implementacije Strategije razvoja općine Gradačac tokom 2015. godine. Njegova svrha je, također, da pokrene sve bitne aktere na razmišljanje i doprinese boljem donošenju odluka o strateškim prioritetima i operativnim ciljevima u narednim godinama. U tom smislu, ovaj dokument sadrži pouke i preporuke za budući rad i predlaže mjere za poboljšanje procesa i rezultata implementacije Strategije.

Strategiju integriranog razvoja općine Gradačac za period 2014-2023. godine izradio je Razvojni tim Općine u periodu januar – decembar 2013. godine, u okviru Projekta integrisanog lokalnog razvoja (ILDP), koji predstavlja zajedničku inicijativu Vlade Švicarskei Razvojnog programa Ujedinjenih nacija (UNDP).

Strategija razvoja općine Gradačac usvojena je u januaru 2014. godine na XI redovnoj sjednici Općinskog Vijeća, održanoj dana 28.01.2014. godine. Kao operativni instrument za realizaciju strategije, općina priprema trogodišnji plan implementacije (1+2) svake godine od usvajanja strategije. Detaljni plan implementacije za 2015.-2017.godinu je pripremljen i objavljen je na web stranici općine.

Ovaj izvještaj odnosi se na implementaciju strateških, odnosno sektorskih, prioritetnih projekata u 2015. godini, koji se, po MiPRO metodologiji, planiraju uz konsultacije sa svim bitnim akterima u zajednici u svim fazama implementacije strategije.

Nosilac izrade trogodišnjeg Plana implementacije (1+2) kao i izvještaja je Odsjek za upravljanje razvojem i energetske efikasnost, koji u općini Gradačac obavlja funkciju jedinice za upravljanje razvojem. Izvještaj je pripremljen u saradnji sa predstavnicima svih unutrašnjih organizacionih jedinica općine.

Podaci o implementaciji se kontinuirano prikupljaju tokom cjelokupnog perioda koji pokriva ovaj izvještaj i to korištenjem alata za praćenje implementacije Strategije (Excel tabela za praćenje projekata) i na osnovu definisanih sektorskih i makroekonomskih pokazatelja (SMI tabela). Podaci se timski analiziraju, na osnovu čega se priprema kvalitativni osvrt na posmatrani period implementacije, kao i pouke i preporuke za naredni period.

2. STRATEŠKI CILJEVI I PRIORITETI

2.1. Vizija

Strategijom razvoja općine Gradačac za period 2014 – 2023. godine, definirana je sljedeća vizija:

Ovo je GRADačac:

Zajednica obrazovanih, inovativnih, ekološki osvještenih, sigurnih i ravnopravnih građana, koji razvijenim poduzetničkim duhom i naprednom društveno-poslovnom infrastrukturuom, njeguju tradiciju i promoviraju nove vrijednosti i mogućnosti, te grade temelje za odgovorno partnerstvo u razvoju severo-istočne BiH.

2.2. Strateški ciljevi

Strategijom razvoja općine Gradačac za period 2014 – 2023. godine, definirana su četiri strateška cilja:

Strateški cilj 1: Razvijeno poduzetništvo u sektoru metalne, tekstilne, prehrambeno – prerađivačke, drvne i građevinske industrije, a naročito u izvozno orijentisanim djelatnostima čime su izgrađeni kapaciteti za aktivno i odgovorno partnerstvo u razvoju sjeveroistočne BiH.

Strateški cilj 2: Modernizovana i standardizovana poljoprivredna proizvodnja (u skladu sa savremenim evropskim i svjetskim standardima) koja predstavlja prepoznatljivu konkurentnu prednost.

Strateški cilj 3: Dobro organizovana i efikasna općinska administracija, koja obezbeđuje razvijenu infrastrukturu i aktivnosti u sektorima obrazovanja, sporta, kulture, zdravstva i socijalne sigurnosti, čime se osiguravaju uslovi za rad i zadržavanje visokoobrazovanog i mladog kadra na području općine Gradačac.

Strateški cilj 4: Unaprijeđen kvalitet življenja građana, zaštićen okoliš, moderna komunalna i turistička infrastruktura, kao i promocija prepoznatljivih proizvoda našeg podneblja, uz kontinuirano povećanje energetske efikasnosti i upotrebu obnovljivih izvora energije.

2.3. Sektorski ciljevi

Strateški prioriteti za razvoj općine su: ekonomski razvoj, društveni razvoj i zaštita životne sredine. U okviru ovih sektora, definisani su sljedeći ciljevi:

Ekonomski razvoj

Sektorski cilj 1: Do 2018. godine najmanje 100 novozaposlenih radnika u postojećim i novim industrijskim zonama.

Sektorski cilj 2: Do 2018. godine povećati obim izvoza i dohotka od izvoza u oblastima metalne i tekstilne industrije te poljoprivredne proizvodnje za najmanje 10%.

Sektorski cilj 3: Najmanje 10 novih MSP sa najmanje 100 novozaposlenih do 2018. godine.

Sektorski cilj 4: Do kraja 2018. godine 500 proizvođača zadovoljava EU standarde u poljoprivrednoj proizvodnji

Sektorski cilj 5: Do kraja 2018. godine novih 50.000 sadnica voća, 5.000 m² plastenika i 40 muznih grla uz povećanje obima proizvodnje i prihoda za najmanje 10%.

Društveni razvoj

Sektorski cilj 1: Do 2018. god. unaprijediti sportsko- kulturni život građana stvaranjem prostornih i tehničkih uslova za povećanje broja tradicionalnih, kulturnih i obrazovnih događaja za 15% i sportsko-rekreativnih aktivnosti za 20%.

Sektorski cilj 2: Obuhvatiti svu djecu predškolskog uzrasta pred polazak u osnovnu školu programom predškolskog obrazovanja do kraja 2015.g.

Sektorski cilj 3: Unaprijediti kvalitet pružanja javnih usluga u oblastima građanskih stanja za 15% do 2018. god

Sektorski cilj 4: Uspostaviti mehanizme unaprijeđenja kvaliteta života mladih, stanja ljudskih prava i rodne ravnopravnosti i poboljšati uslove života za najmanje 100 porodica u stanju socijalne potrebe do 2018. god.

Sektorski cilj 5: Do 2018. god. poboljšati sigurnost građana kroz unapređenje infrastrukture i stvaranje uslova za smanjenje broja nesreća i broja društveno neprihvatljivog ponašanja za 20%.

Sektor zaštite i unapređenja okoliša

Sektorski cilj 1: Do kraja 2018. godine obezbijediti kontinuirano i kvalitetno vodosnabdijevanje putem javnog vodovoda za najmanje 30.000 stanovnika općine Gradačac.

Sektorski cilj 2: Do kraja 2018. godine smanjeno zagađenje tla uspostavom održivog sistema prikupljanja, odvoza i deponovanja komunalnog otpada za 46.000 stanovnika općine Gradačac.

Sektorski cilj 3: Do 2018. god. unaprjeđen sistem prikupljanja, odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda na području općine Gradačac za 30.000 ekvivalent stanovnika

Sektorski cilj 4: Usvajanjem planske dokumentacije do 2018. godine, stvoreni preduslovi za realizaciju novih projekata iz oblasti energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije i monitoring životne sredine

Sektorski cilj 5: Do kraja 2018. god. realizacijom projekata energetske efikasnosti i korištenjem obnovljivih izvora energije smanjiti emisiju štetnih plinova i polutanata za 10 % na području općine Gradačac.

Sektorski cilj 6: Unaprijeđenjem i zaštitom prirodnog i kulturno-historijskog nasljeđa povećana turistička ponuda općine Gradačac do 2018. godine.

2.4. Ključniplanirani prioriteti i fokusi za posmatrani godišnji period (2015. godina)

Ključni prioriteti ekonomskog sektora

U skladu sa definisanim sektorskim ciljevima, ključni prioriteti ekonomskog sektora za 2015. godinu jesu projekti povećanja proizvodnje u sektoru mljekarstva i voćarstva. Fokusiranjem na ovu vrstu projekata općina bi unaprijedila sektor poljoprivrede, što doprinosi realizaciji sektorskog cilja 4 a sami tim i stvorila preduslove a poboljšanje standarda i kvaliteta života građana na području naše općine

Ključni prioriteti društvenog sektora

U društvenom sektoru za 2015. godinu ključni prioriteti su: Izgradnja kružnog toka na raskrsnici magistralnog puta Gradačac - Modriča i Gradačac – Šamac, Izgradnja saobraćajnice u industrijskoj zoni, Rekonstrukcija i dogradnja sportskog poligona luke Faza I, Rekonstrukcija lokalnog puta u MZ Međida Gornja Faza IV, Uređenje parka Stara Banja faza II, Izgradnja javne rasvjete u osam mjesnih zajednica...

Fokusiranjem na ovu vrstu projekata Općina Gradačac se opredijelila na projektu koji doprinose sigurnosću njenih građana.

Ključni prioriteti sektora okoliša

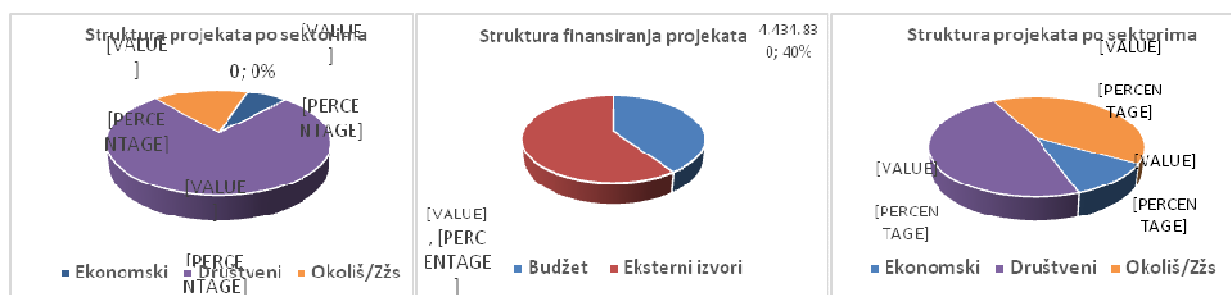
U sektoru okoliša za 2015. godinu ključni prioriteti su: Izgradnja vodovodnog sistema u Južnom dijelu općine Gradačac (Domažić), rekonstrukcija dijela gradske azbestno-cementne vodovodne mreže, proširenje kanalizacione mreže, Izgradnja vodovoda u MZ Biberovo Polje, Utopljanje zgrade Općine-projekat energetske efikasnosti...

Fokus i ključni prioriteti ekološkog sektora za 2015.godinu bili su obezbijediti kontinuirano i kvalitetno vodosnabdijevanje putem javnog vodovoda, smanjiti zagađenje tla uspostavom održivog sistema prikupljanja, odvoza i deponovanja komunalnog otpada, unaprjediti sistem prikupljanja, odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda. U skladu sa definisanim sektorskim ciljevima, ključni prioriteti u sektoru zaštite i unapređenja okoliša, su: Proširenje vodosistema, na području Općine Gradačac u dužini od 10 km, sanacija postojeće deponije komunalnog otpada Višnjik na lokalitetu Zrnići sa izgradnjom pratećih objekata prilagođenih sanitarnom konceptu odlaganja do njenog zatvaranja, Rekonstrukcija prečistača otpadnih

voda I i II faza - I faza mašinska faza i uključuje mehanički predtretman, II faza zamjena sistema aeracije u 2 bazena. Uklanjanje divljih deponija otpada na području općine Gradačac, Nastavak rekonstrukcije Aleje kestenova Gradačac, Čišćenje i uređenje izvorišta i parka na lokalitetu Stare Banje, Program uređenja gradskih zelenih javnih površina i izvorišta.

2.5. Zbirni pregled prioritarnih projekata i okvira za njihovo finansiranje obuhvaćenih Planom implementacije 2015-2017. godinu

Za planski period 2015-2017. godine ukupno je planirano 58 projekata, od čega se 43 projekata odnosi na prenešene ranije započete projekte, a 15 projekata na one koji su započeli u prethodnoj 2015. godini. Posmatrajući po razvojnim sektorima za period 2015-2017. godine, u sklopu ekonomskog sektora je ukupno planirano 3 projekata, u društvenom sektoru 48 projekata te u sektoru okoliša 7 projekata. Za realizaciju ovih projekata planirano je ukupno 8.886.185 KM, od toga iz vlastitih izvora 5.010.874 KM, iz eksternih 3.875.311 KM. Pri tome ukupna kapitalna ulaganja u razvojne projekte planom čine 36 % ukupnog planiranog općinskog budžeta. U nastavku je grafički prikaz strukture planiranih projekata po broju projekata po sektorima, izvorima finansiranja i finansijskim parametrima po sektorima.

Što se tiče izvora eksternog finansiranja, najznačajniji predviđeni izvori za period 2015-2017. godine su iz kreditnih sredstava Evropske banke za razvoj. Kako bi iskoristila prilike za privlačenje sredstava iz eksternih izvora općina opština jetokom prethodnog perioda aktivno radila na pripremi implementacije ovog projekta i stalnoj saradnji sa Bankom ali i višim nivoima vlasti kako bi obezbijedila sufinansiranje ovog veoma bitnog projekta. Što se tiče eksternog izvora finansiranja Općina Gradačac je obezbijedila i sredstva Češke razvojne agencija u vidu opreme sa uključenom edukacijom u ukupnoj vrijednosti od cca 1.000.000 EUR.

Planirano je da se najveći dio sredstava utroši u okviru društvenom sektoru sektora, gde su sadržani i najveći projekti putne infrastrukture, u ukupnom iznosu od 6.913.700 KM od čega iz budžeta 3.940.950 KM (57 %), a iz eksternih izvora 2.972.750 KM (43 %).

3. PREGLED IMPLEMENTACIJE STRATEGIJE RAZVOJA

3.1. Sažet osvrt na prethodni period implementacije

Od početka realizacije razvojne Strategije u potpunosti je završeno 42 projekata, što je 34 % od ukupno planiranih 124 projekata. Također je započeto 4 višegodišnja projekata koji su još uvijek u procesu realizacije. Pri tome, važno je napomenuti da se zbog nedostatka sredstava, odustalo od 16 projekata. Ujedno, u proces implementacije je uključeno 5 novih projekata (koji nisu bili planirani Strategijom, ali čije uključene doprinosi realizaciji zacrtanih strateških/sektorskih ciljeva).

U nastavku je grafički prikaz implementacije broja projekata.

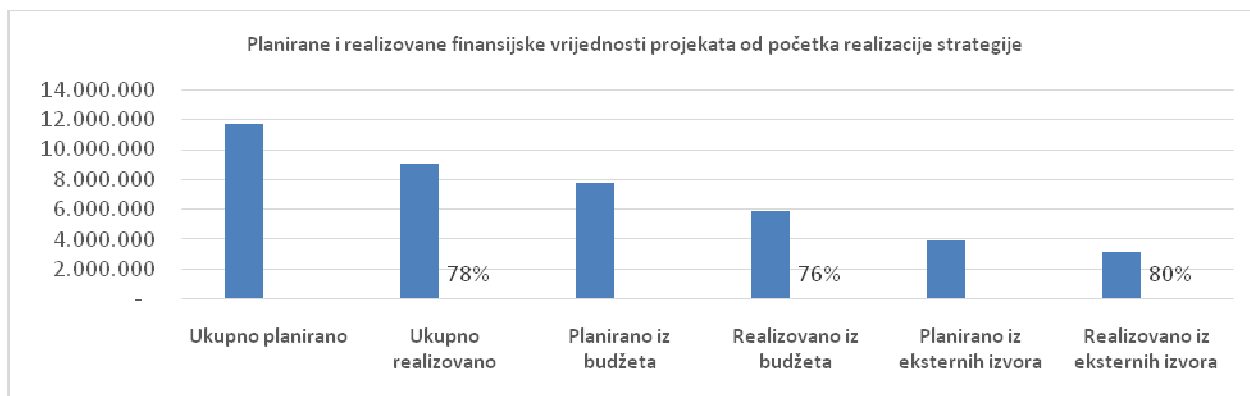

Ukupna vrijednost planiranih projekata za predhodne dvije izvještajne godine je je 11.691.776 KM, dok je vrijednost u potpunosti završenih projekata kao i projekata koji su još uvijek u procesu realizacije 9.069.532 KM, što čini ukupno je 77 % realizacije planiranog.

U strukturi vrijednosti ukupnog broja planiranih projekata 7.771.157 KM (77 %) je predviđeno iz općinskog budžeta dok je 3.920.619 KM (33 %) predviđeno iz eksternih izvora.

Kada je riječ o strukturi realiziranih projekata, od ukupnog broja u potpunosti završenih projekata ili projekata koji su još uvijek u procesu realizacije, vrijednost od 5.917.346 (65 %) je realizirana iz općinskog budžeta dok je 3.152.186 KM (35 %) realizirano iz eksternih izvora. Pri tome u strukturi vrijednosti u potpunosti realiziranih projekata, iz općinskog budžeta je realizirano 2.990.639 KM (48%) a 3.133.878 KM (52 %) iz eksternih izvora

U nastavku je grafički prikaz finansijske implementacije projekata.

Posmatrajući realizaciju ukupnog broja započetih i u potpunosti završenih projekata, od početka realizacije strategije, može se zaključiti da je postignuta visoka realizacija. Mada na procent realizacije ukupnog broja projekata utiču brojni faktori ipak se može zaključiti da je Općina Gradačac jedna od naprednih općina koja je uspjela izdvojiti velika sredstva iz budžeta općine ali i iz viših nivoa vlasti.

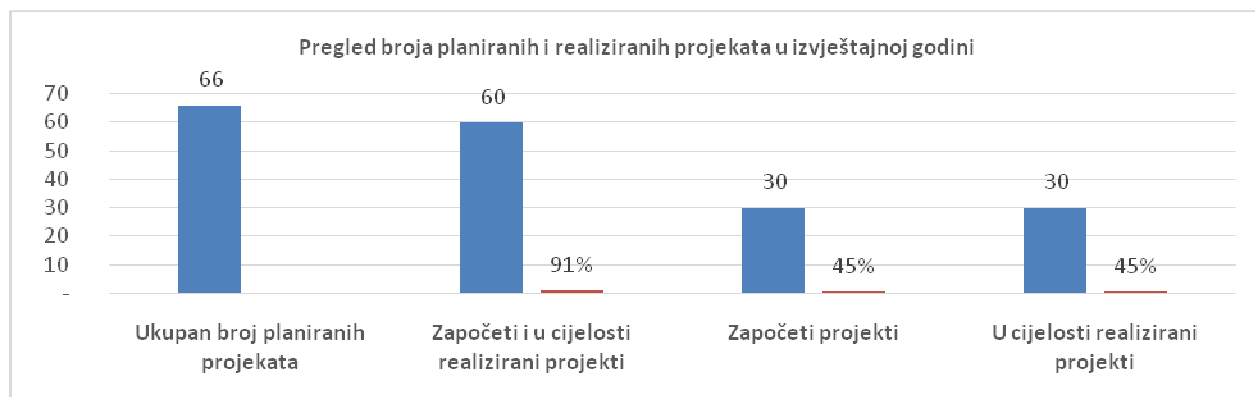
Kada je riječ o finansijskoj realizaciji može se zaključiti i da su projekti uspješno implementirani i zahvaljujući i redovnom i u roku zadanom transferu sredstava kada su upitanju grantovi od viših insititucija.

3.2. Pregled implementacije Strategije u izvještajnoj 2015 godini

Planom implementacije za 2015. godinu planirano je 43 projekta a u potpunosti je realizirano 33 projekata. U plan implementacije nisu ušli projekti koji su započeti a nisu završeni u toku 2014.godine. Ukupna broj planiranih i prešenih projekata je 58. U toku 2015.godine u plan implementacije doadana su još dva projekta tako da je na kraju posmatrane godine ukupno započeto 60 projekata od kojih se od 6 odustalo.

Od ukupno započelih i realiziranih projekata u 2015 godini, 30 projekata se odnosi na projekte čija je realizacija započeta u prethodnih godinama a 30 projekata se odnosi na jednogodišnje projekte koji su započeti i završeni u 2015 godini.

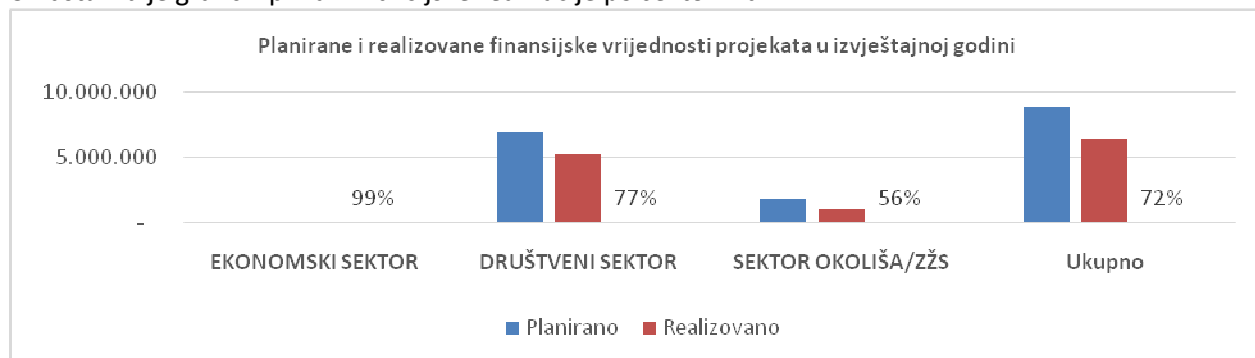
U nastavku je grafički prikaz realizacije po projektima.

Tokom prethodne godine se odustalo od 6 projekata (odbačeni projekti). Glavni razlozi za odustajanje od ovih projekata su nedostajuća sredstva od viših nivoa vlasti odnosno ne objavljivanje poziva federalnih ministarstava.

Kada je riječ o finansijskoj realizaciji, ukupna realizacija projekata je 103 % u odnosu na plan. Pri tome u strukturi realiziranih projekata 61 % se odnosi na finansiranje iz općinskog budžeta dok je 39% iz eksternih izvora finansiranja. Upoređujući planiranu strukturu po izvorima finansiranja gdje je u planu implementacije bilo predviđeno za 2015 godinu 40% iz općinskog budžeta, a 60% iz eksternih izvora finansiranja, može se zaključiti da se može planirati još sredstava iz eksternih izvora te da imamo resurse za povlačenje tih sredstava.

U nastavku je grafički prikaz finansijske realizacije po sektorima.

U tabelama u nastavku je dat detaljan prikaz ukupno realizovanih projekata u odnosu na planirano, ukupno i po sektorima:

Tabela 1. Pregled planiranih naspram ostvarenih projekata u 2015.godini (svi sektori)

PREGLED (cijeli i djelimično realizirani projekti)	Broj projekata	Ukupno	Iz budžeta	Iz eksternih izvora
PLANIRANO				
A. Ukupan broj planiranih projekata	58	8.886.185	5.010.874	3.875.311
% struktura finansiranja od A				
U REALIZACIJI				
B. Ukupan broj u cijelosti ili	60	6.431.465	3.324.587	3.106.878

djelimično realiziranih proj.				
% u potpunosti ili djelimično realiziranih projekata (od A)	103%			
% struktura (od B)				
C. Ukupan broj djelimično realiziranih projekata	36	1.624.274	1.624.274	0
% djelimično realiziranih projekata (od A)	62%			
% struktura (od C)				
D. Ukupan broj u cijelosti završenih projekata	24	4.807.191	1.700.313	3.106.878
% u cijelosti završenih projekata (od A)	41%			
% struktura (od D)	100%			

Tabela 2. Finansijska projekcija planiranih i ostvarenih projekata raspoređenih po sektorima na osnovu Plana implementacije.

	Oblast	Zbir finansijskih vrednosti projekata		Struktura finansiranja realizovanih projekata	
		Planirano	Realizovano	Budžet (%)	Ostalo (%)
2015	Društveni razvoj	80.000	79.550	45%	55%
	Ekonomski razvoj	6.913.700	5.299.597	100%	0
	Ekološki razvoj	1.892.485	1.052.318	84%	16%
	Ukupno	8.886.185	6.431.465	58%	42%
	% po planu implementacije	100%	103%		

Sektor ekonomskog razvoja

U sektoru ekonomskog razvoja za 2015. godinu planirana su 1 projekat. Za realizaciju ovih projekata je planirano 80.000 KM a izdvojeno je 79.550 KM što je 99 %. U ovom sektoru sredstva koja su namenjena za realizaciju projekata su bila realizirana iz općinskog budžeta. Navedeni projekat se odnosi na završetak izgradnje kružnog toka na raskrnci magistralnog puta Gradačac - Modriča i Gradačac – Šamac. Izvor finansiranje je Federalno ministarstvo prometa i komunikacija FBiH.

Tabela 3. Pregled planiranih i ostvarenih projekata u ekonomskom sektoru u 201X. godini

PREGLED (cijeli i djelimično realizirani projekti)	Broj projekata	Ukupno	Iz budžeta	Iz eksternih izvora
PLANIRANO				
A. Ukupan broj planiranih projekata	1	80.000	20.000	60.000
% struktura finansiranja od A				
U REALIZACIJI				
B. Ukupan broj u cijelosti ili djelimično realiziranih proj.	2	79.550	79.550	0
% u potpunosti ili djelimično realiziranih projekata (od A)	200%			
% struktura (od B)				
C. Ukupan broj djelimično realiziranih projekata	2	79.550	79.550	0

% djelimično realiziranih projekata (od A)	200%			
% struktura (od C)				
D. Ukupan broj u cijelosti završenih projekata	0	0	0	0
% u cijelosti završenih projekata (od A)	0%			
% struktura (od D)				

Društveni sektor

U društvenom sektoru za 2015. godinu planirana su 46 projekata. Iz prethodnih godina su prenešena 15 projekata čija je realizacija nastavljena u prethodnoj godini a započet je 31 projekat. Od toga je tokom prethodne godine u potpunosti realizirano 20 projekata. Za realizaciju ovih projekata je planirano 6.913.700 KM a izdvojeno je 5.299.597 KM što je 77 %. U ovom sektoru sredstva koja su namenjena za realizaciju projekata su bila realizirana uglavnom iz općinskog budžeta ali i eksternih izvora (Detaljne informacije su prikazane u tabeli u nastavku teksta).

Najznačajniji projekti u 2015. godinu u oblasti društvenog sektora su u domenu putne infrastrukture: Izgradnja saobraćajnice u industrijskoj zoni (projekat u implemetaciji a odnosi se na izgradnju putne infrastrukture u Industrijskoj zoni – Prodor 3), izgradnja pješačke staze u MZ Vida II (projekat završen), rekonstrukcija i dogradnja sportskog poligona Luke (projekat uspješno završen uz finansijsku podršku UNDP-a), rekonstrukcija lokalnog puta u MZ Međida Gornja Faza IV gdje je urađeno 2140 m lokalnog puta (projekat finansijske vrijednosti 540.000 KM), izgradnja sportskog poligona Hrgovi Donji, rekonstrukcija regionalne ceste Liporašće (Gradačac) i G.Tramošnica (Pelagićevo) (projekat sufinansiran od strane Federalnog ministarstva prometa i komunikacija)....

Tabela 4. Pregled planiranih i ostvarenih projekata u društvenom sektoru 2015. godini.

PREGLED (cijeli i djelimično realizirani projekti)	Broj projekata	Ukupno	Iz budžeta	Iz eksternih izvora
PLANIRANO				
A. Ukupan broj planiranih projekata	46	6.913.700	3.940.950	2.972.750
% struktura finansiranja od A				
U REALIZACIJI				
B. Ukupan broj u cijelosti ili djelimično realiziranih proj.	46	5.299.597	2.361.338	2.938.259
% u potpunosti ili djelimično realiziranih projekata (od A)	100%	77%		
% struktura (od B)			45%	55%
C. Ukupan broj djelimično realiziranih projekata	26	1.112.724	1.112.724	0
% djelimično realiziranih projekata (od A)	57%	16%		
% struktura (od C)			100%	0%
D. Ukupan broj u cijelosti završenih projekata	20	4.186.873	1.248.614	2.938.259
% u cijelosti završenih projekata (od A)	43%	61%		
% struktura (od D)			30%	70%

Sektor zaštite okoliša/životne sredine

U sektoru okoliša/ zaštite životne sredine za 2015. godinu planirano je 11 projekata. Iz prethodnih godina su prenešeno je 8 projekata čija je realizacija nastavljena u prethodnoj godini a započeta su 3 projekta. Od toga je tokom prethodne godine u potpunosti realizirano 4 projekta. Za realizaciju ovih projekata je planirano 1.892.485 KM a izdvojeno je 1.052.318 KM što je 56 %. U ovom sektoru sredstva koja su namijenjena za realizaciju projekata su bila realizirana uglavnom iz općinskog ali i eksternih izvora (Detaljne informacije su prikazane u tabelema u nastavku teksta).

Najznačajniji projekti u 2015. godinu u oblasti okoliša/ zaštite životne sredine su u domenu izgradnja vodovodnog sistema u Južnom dijelu općine Gradačac (Domažić), rekonstrukcija dijela gradske azbestno-cementne vodovodne mreže, proširenje kanalizacione mreže za koje će biti sredstva obezbijedena putem kredita od EBRD banke, rekonstrukcija prečištača otpadnih voda za koje su obezbijedena grant sredstva od Češke razvojne agencije u ukupnom iznosu od 1.000.000 EUR-a, uređenje parka Stara Banja faza II (projekat finansijske vrijednosti od 75... za koji je provedena javna nabavka i isti je prenešen u 2016.godinu), utopljavanje zgrade Općine- projekat energetske efikasnosti (projekat završen), Izgradnja Aleje kestenova (u dužini od 300m, projekat završen), Sanacija postojeće deponije komunalnog otpada Višnjik na lokalitetu Zrnići sa izgradnjom pratećih objekata prilagođenih sanitarnom konceptu odlaganja do njenog zatvaranja (projekat prenešen u 2016.godinu)

Tabela 5. Pregled planiranih i ostvarenih projekata u sektoru okoliša/ zaštite životne sredine u 2015.godine

PREGLED (cijeli i djelimično realizirani projekti)	Broj projekata	Ukupno	Iz budžeta	Iz eksternih izvora
PLANIRANO				
A. Ukupan broj planiranih projekata	11	1.892.485	1.049.924	842.561
% struktura finansiranja od A			55%	45%
U REALIZACIJI				
B. Ukupan broj u cijelosti ili djelimično realiziranih proj.	12	1.052.318	883.699	168.619
% u potpunosti ili djelimično realiziranih projekata (od A)	109%	56%		
% struktura (od B)			84%	16%
C. Ukupan broj djelimično realiziranih projekata	8	432.000	432.000	0
% djelimično realiziranih projekata (od A)	73%	23%		
% struktura (od C)			100%	0%
D. Ukupan broj u cijelosti završenih projekata	4	620.318	451.699	168.619
% u cijelosti završenih projekata (od A)	36%	33%		
% struktura (od D)			73%	27%

3.3 Ključni rezultati i ostvareni progres

Na osnovu svih prikupljenih i obrađenih podataka o implementaciji projekata u izveštajnom periodu može se zaključiti da su godišnji rezultati vidljivi pre svega kroz realizaciju projekata kapitalnih investicija u infrastrukturu (modernizacija puteva, vodovodne i kanalizacione mreže). Najveći progres je ostvaren u oblasti društvenog sektora i zaštiti i unapređenju životne sredine. U oblasti društvenog

razvoja od planiranih 25 projekata, započeto je sa 24, a u potpunosti završeno 12. U okviru društvenog sektora, realizuju se značajni kapitali projekti koji doprinose boljim uslovima života u Općini Gradačac, ali i unapređenju poslovnog okruženja. U oblasti zaštite i unapređenja životne sredine, započeto je 5 projekata od kojih su 4 u potpunosti završena.

U okviru ekonomskog sektora, definisano je pet ciljeva, od kojih potpuno ostvareno 2- SC 1 i SC2.

Ekonomski razvoj

Sektorski cilj 1: *Do 2018. godine najmanje 100 novozaposlenih radnika u postojećim i novim industrijskim zonama*

Planirano je da se u 2015.godini povećan broj zaposlenih za najmanje 60 i pokrene proizvodnja u 2 preduzeću.

U toku 2015.godine došlo je do pokretanja proizvodnje u 2 preduzeća i upošljavanje najmanje 100 novih radnika. Operativni cilj 1 je premašen.

Sektorski cilj 2: *Do 2018. godine povećati obim izvoza i dohotka od izvoza u oblastima metalne i tekstilne industrije te poljoprivredne proizvodnje za najmanje 10%.*

U 2015. Godini nije planirano povećanje broj preduzeća koja vrše izvoz a planirano je da se broj poljoprivrednih proizvođača koji vrše izvoz poveća za 2.

U toku 2015.godine broj preduzeća koje vrše izvoz povećan je za 2 a broj poljoprivrednih proizvođača koji vrše izvoz je povećan za 1.

Operativni cilj 2 je premašen.

Na sektorskim ciljevima 3, 4 i 5 u okviru ekonomskog razvoja, nije se radilo.

U okviru društvenog sektora, definisano je pet sektorskih ciljeva, koji su djelimično ili u potpunosti ostvareni.

Sektorski cilj 1: *Do 2018. god. unaprediti sportsko-kulturnog život građana stvaranjem prostornih i tehničkih uslova za povećanje broja tradicionalnih, kult. i obraz. događaja za 15% i sport-rekr. aktivnosti za 20%.*

U 2015.godini planirano je 46 tradicionalnih, kulturnih i obrazovnih događaja, 5650 građana će prisustvovati je tradicionalnim, kulturnim i obrazovnim događajima i 2600 korisnika će biti na sportsko rekreativnim događajima.

U toku 2015.godine broj tradicionalnih, kulturnih i obrazovnih događaja povećan ostao je 46, broj građana koji su prisustvovali tradicionalnim, kulturnim i obrazovnim događajima povećan je 5650 i broj korisnika sportsko rekreativnih aktivnosti je 2600. Operativni cilj 1 društvenog sektora cilj je postignut.

Sektorski cilj 2: *Obuhvatiti svu djecu predškolskog uzrasta pred polazak u osnovnu školu programom predškolskog obrazovanja do kraja 2015 god.*

U 2014.godini planirano je da budu urađene 2 nove učionice i da se 430 djeteta obuhvate predškolskim obrazovanjem. Operativni cilj 2 u potpunosti postignut. Realizacija ovog cilja je 100%.

Sektorski cilj 3: *Unaprijediti kvalitet pružanja javnih usluga u oblastima građanskih stanja za 15% do 2018 god.*

U 2015.godini planirana je izgradnja matičnog ureda i broj korisnika koji je će koristiti online uslugu će biti 100 te će broj zadovoljnih građana biti 250.

U toku 2015.godine započeta rekonstrukcija prostorija matičnog ureda. Operativni cilj3 djelimično postignut.

Sektorski cilj 4: *Uspostaviti mehanizme unapređenja kvaliteta života mladih, stanja ljudskih prava i rodne ravnopravnosti i poboljšati uslove života za najmanje 100 porodica u stanju socijalne potrebe do 2018. godine.*

Planirano je da se u 2014.godini 20 romskih porodica stambeno zbrine, za 10 porodica poboljšaju uslovi života i održi 1 sajam obrazovanja.

U toku 2015.godine stambeno je zbrinuto 5 romskih porodica, za 10 porodica u kolektivnom centru Duren poboljšani su uslovi života i održan je 1 sajam obrazovanja.

Operativni cilj 4 je djelimično dostignut.

Sektorski cilj 5: *Do 2018. godine poboljšati sigurnost građana kroz unapređenje infrastrukture i stvaranje uslova za smanjenje broja nesreća i broja društveno neprihvatljivog ponašanja za 20%.*

U 2015.godini za elementarne nepogode, opredviđena visina štete iznositi će 100.000,00 KM broj pasa lualica je 700, broj saobraćajnih nesreća 140 i broj krivičnih djela narušavanja javnog reda i mira je 160.

U toku 2015.godine visina štete prouzrokovana prirodnim nepogodama iznosila je cca 5.900.000 KM, nije bilo ljudskih žrtava uzrokovanim miniama, broj pasa lualica na javnim površinama smanjen je na 700, saobraćajnih nesreća na području općine Gradačac bilo je 140 i broj krivičnih djela i narušavanja javnog reda i mira bilo je 158.

Operativni cilj 5 društvenog sektora je djelimično dostignut.

U okviru zaštite i unapređenja okoliša definisano je 6 ciljeva

Sektorski cilj 1: *Do kraja 2018. godine obezbijediti kontinuirano i kvalitetno vodosnabdevanje putem javnog vodovoda za najmanje 30.000 stanovnika općine Gradačac.*

Planirano je da u 2015.godini kapacitet distribucije pitke vode bude 130l/s, gubici vode u sistemu vodosnabdevanja da se smanje za 42,00%, a broj novih priključaka na sistem za vodosnabdevanje je bude 100.

U toku 2015.godine vršena je izgradnja vodovodne mreže u dužini od 1356 m, na povećanje kapaciteta distribucije pitke vode nije rađeno, gubici vode su ostali na 50% i broj priključaka vode na sistem vodosnabdevanja je povećan na 46.

Operativni cilj 1 ekološkog sektora u potpunosti ispunjen.

Sektorski cilj 2: *Do kraja 2018. godine smanjeno zagađenje tla uspostavom održivog sistema prikupljanja, odvoza i deponovanja komunalnog otpada za 46.000 stanovnika općine Gradačac.*

U 2015.godini planirano je da se dve deponije uklone, broj broja domaćinstava koje razvrstava otpad da bude 200 te da se razvrsta otpad pogodan za reciklažu u ukupnom iznosu od 5% od prikupljenog.

U toku 2015.godine uklopnjene i sanirane 3 divlje deponije otpada, razvrstavanje otpada na mjestu nastanka nije započeto, nije sakupljan otpad pogodan za reciklažu.

Operativni cilj 2. nije upotpunosti dostignut.

U 2014. godini se na sektorskim ciljevima 3 i 4, u okviru sektora zaštite okoliša, nije radiilo, pa tako ne možemo govoriti o realizaciji tih ciljeva.

Sektorski cilj 5: *Do kraja 2018. god. realizacijom projekata energetske efikasnosti i korištenjem obnovljivih izvora energije smanjiti emisiju štetnih plinova i polutanata za 10 % na području općine Gradačac*

U 2015 godini planirano je da će se smanjit potrošnja energenata za 5%, emisija stakleničkih plinova za 5 javnih objekata za 2% te da će doći do uštede na energentu za 8% i električnoj energiji za 10%

U toku 2015.godine izvršena zamjena stolarije na zgradi Općine Gradačac, katastra i inspekcija te je po osnovu toga došlo do uštede energenta za najmanje 8%, smanjena je potrošnja za 80%, emisija stakleničkih plinova je smanjena za 2% i smanjena je potrošnja električne energije za 8%

Operativni cilj 5 je upotpunosti dostignut.

Sektorski cilj 6: *Unapređenjem i zaštitom prirodnog i kulturno-historijskog nasljeđa povećana turistička ponuda općine Gradačac do 2018. godine.*

Planirano je da u 2015.godini budu uređene 2 zelene površine, rekonstruisano 150m Aleje kestenova, broj kupača na jezeru je 300 i postavljeno 20 znakova turističke signalizacije.

U toku 2015.godine urađeno 150 m šetališta Aleje kestenova Operativni cilj 6 ekološkog sektora djelimično postignut.

3.4. Vertikalna i horizontalna usklađenost i nivo integrisanosti

Na osnovu prikazanih realizacija projekata i ostvarenja sektorskih ciljeva, vidljiva je međusobna integrisanost i povezanost sektorskih i strateških ciljeva. Uređenje poslovne infrastrukture u industrijskoj zoni, u okviru ekonomskog sektora, istovremeno ima i snažan uticaj na društveni razvoj, kroz stvaranje uslova za zapošljavanje i poboljšavanje standarda života građana.

U toku 2015.godine realizovani su projekti u oblasti zaštite i unapređenja životne sredine, koji doprinose razvoju zajednice i poboljšanju uslova života građanja- uređenje zelenih površina, izgradnja fekalne kanalizacije i rekonstrukcija javne rasvete.

U oblasti društvenog razvoja najviše se ulagalo u putnu infrastrukturu, što značajno doprinosi i ekonomskog i ekološkom sektoru.

Projekti koji se planiraju u narednom periodu biće u oblasti vodosnabdevanja -izgradnja vodovodnog sistema u Južnom dijelu općine Gradačac (Domažić), rekonstrukcija dijela gradske azbestno-cementne vodovodne mreže, proširenje kanalizacione mreže čime će biti izgrađeno 135 km potisno-distributivne vodovodne mreže, izgrađeno 6 rezervoara, izgrađeno 14 pumpnih stanica, rekonstruisano 20 km gradske dotrajale AC vodovodne mreže i izgrađeno 15 km kanalizacione mreže što će doprineti boljim uslovima života stanovništva.

3.5 Institucionalni kapaciteti gradske uprave i saradnje sa bitnim akterima

U toku 2015. Godine uz podršku i pomoć UNDP/ILDP i USAID-SIDA/GOLD projekata institucionalizovana je jedinica za upravljanje razvojem, odnosno formiran je Odsjek za upravljanje razvojem i energetske efikasnosti koji ima funkciju upravljanja razvojem.

Ljudski resursi zaduženi za razvoj, uglavnom zaposleni u Odsjeku za investicije, nadzor i EE i imaju sve neophodne kapacitete i vještine. U 2015. godini, zaposleni su pohađali veliki broj značajnih obuka, te stekli velika znanja i vještine za vođenje poslova koji su vezani za ovu oblast.

3. KLJUČNI MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI

Općina Gradačac se nalazi na sjeveroistoku Bosne i Hercegovine i pripada Tuzlanskom kantonu. Općina zahvata južni i nešto jugoistočnog dijela srednje Posavine koja se proteže na dio sjeverne Bosne i padinski dio planina Majevice i Trebave i zauzima prostor od 218 km². U Gradačac je moguće doći asfaltnim putevima iz četiri pravca: Modriče, Bosanskog Šamca, Orašja i Ormanice. Udaljenost od Tuzle je 60 km, Sarajeva 180 km i Zagreba 341 km. Udaljenost od tuzlanskog aerodroma je oko 80 km. Na području općine Gradačac, živi 41.800 stanovnika¹, od čega je 6.650 zaposlenih, dok je na evidenciji 7.500. Bruto domaći proizvod po glavi stanovnika je 2.950 KM. Prosečna neto plata je 620KM. Prosečna plata u Gradačcu je za oko 20% viša nego u drugim, susednim Općinama slične veličine. BDP i prosečna plaća nisu se značajno mjenjale tokom posljednjih nekoliko godina.

U nastavku je dat tabelaran prikaz makropokazatelja za polaznu i izvještajnu godinu (ili zadnju godinu za koju su podaci dostupni). Popunjene su kolone za koje se moglo doći do podataka:

¹Broj stanovnika, koji je za oko 4,300 stanovnika manji nego u 2013. godini, je zapravo podatak dobijen iz nezvaničnih rezultata popisa, a podaci iz prethodnih godina su bile grube procjene.

OSNOVNI INDIKATORI RAZVOJA	Indikator	Polazno stanje			Izveštajna godina 2015			ProsjeK Kantona (ili RS)**		
		2012			2015			2015		
		Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž
Stanovništvo	broj	46132			41800					
Zaposlenih stanovnika	broj	6500	4200	2300	6650	4350	2300			
	%	45.90%	64.60%	35.40%						
Nezaposlenih stanovnika	Broj	7580	4450	3130	7500	4300	3200			
	%	54.10%	59%	41%						
Bruto domaći proizvod	iznos									
	po glavi	2846			2950					
Investicije na teritoriji JLS	iznos	1,448,779								
Broj preduzeća/1000 stanovnika	omjer	15			17					
Prosječna neto plaća u KM	iznos	600			620					
Broj učenika osnovnih i srednjih škola na hiljadu stanovnika	broj	135			130					
Socijalni transferi po glavi stanovnika	po glavi	5.35								
Broj ljekara/1000 stanovnika	omjer	0.39			0.45					
Iznos realiziranih sredstava za prioritete iz razvojne strategije	iznos	0								
DOPUNSKI INDIKATORI RAZVOJA*										
Udio realiziranih kapitalnih investicija u budžetu JLS	omjer	16.63								
Poljoprivrednih gazdinstava/1000 stanovnika	omjer									
Broj korisnika socijalne pomoći/1000 stanovnika	omjer	8								
Zdravstveno osiguranih lica u odnosu na ukupno stanovništvo	omjer									
Broj aktivnih članova u institucijama kulture	broj	1900	800	1100	2000	900	1100			
Broj aktivnih članova u sportskim institucijama	broj	2500	1500	1000	2650	1600	1100			
Pokrivenost domaćinstava sa pristupom kontrolisanoj vodi za piće	procenat	100%			100%					
Pokrivenost domaćinstava odvozom krutog otpada	procenat	49%			49%					
Broj naseljenih mjesta bez asfaltirane putne komunikacije	broj	0			0					
Broj domaćinstava bez pristupa električnoj energiji	broj	0			0					
Emisija CO2 po glavi stanovnika	tona									

* Dopunski indikatori razvoja su funkciji praćenja ostvarenja strateških ciljeva/fokusa.

** Za one makro indikatore za koje nisu dostupni podaci za izvještajnu godinu uključuju se podaci za zadnju dostupnu godinu, a u tom slučaju se trebaju naglasiti umetanjem oznake „(+)“ u koloni „indikator“, npr. „broj (+)“.

4. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Realizacija strategije u 2015. godini je na izuzetno zadovoljavajućem nivou. Ukupan procenat realizacije planiranih sredstava od 72%, prevazilazi očekivanja članova razvojnog tima i općinskog rukovodstva iz

razloga što je u ovoj godini dva puta proglašavana elementarna nepogoda zbog klizišta te su za taj dio izdvojena značajna sredstva. Ako posmatramo ostvarenje sektorskih ciljeva, očigledno je da su u 2015. godini neki ciljevi ispunjeni 100 i više procenata, ali ima i nekoliko sektorskih ciljeva, koji uopšte nisu sagledani u planu za 2015. godinu, pa tako nisu ni realizovani.

U 2015. godini urađen je značajan korak naprijed u uspostavljanju strateškog i institucionalnog okvira za upravljanje razvojem. S obzirom da se radi o prvoj godini implementacije strategije, koja podrazumeva uspostavljanje novog sistemskog pristupa u okviru lokalne samouprave, može se reći da su postignuti rezultati, pre svega, u smislu unaprjeđenja procesa i jačanje kapaciteta zaposlenih za planiranje, monitoring i evaluaciju i izveštavanje o implementaciji važeće Strategije razvoja općine Gradačac. U drugoj godini implementacije Strategije:

- Pripremljen je drugi trogodišnji plan implementacije, za period 2015-2017. godinu. Ovo je bilo značajno iskustvo za općinu, a pouke dobijene iz prvog procesa planiranja iskorištene su kao osnov za poboljšanja u narednim godinama.
- Pripremljeni su godišnji planovi implementacije po službama i odsjecima i stavljen je akcenat na projektni pristup, koji je u općini Gradačac u velikoj mjeri prihvaćen i ranije.
- Godišnje planiranje projektnih i redovnih aktivnosti je za Općinu bila potpuna novina.
- Definisan je i uspostavljen okvir za upravljanje razvojem (JURA).
- Postignut značajan napredak u saradnji sa privatnim sektorom. Formiraj je Privredni savjet u cilju jačanja javno-privatnog dijaloga i aktivnog uključivanja privatnog sektora u implementaciju projekata ekonomskog razvoja.

Na osnovu detaljne analize implementacije Strategije u 2015. godini može se zaključiti sledeće:

U potpunosti je realizovano 23 projekta, a 35 je u toku. Preostala 2 projekta nisu planirana za 2015. i ali su započeta u toku 2015. godine.

- Realizovani su ključni projekti infrastrukturnog razvoja, uključujući izgradnju saobraćajnica i lokalnih puteva, vodovoda i kanalizacije, ali i saobraćajnice koje stavljaju u funkciju postojeće industrijske zone (Industrijska zona) i time značajno povećavaju šanse za privlačenje investicija, otvaranje novih MSP i kreiranje novih radnih mjesta.
- Struktura implementiranih projekata u 2015. godini u općini Gradačac ukazuje na jasno definisan strateški pristup, adekvatno planiranje budžeta, dobru procenu i realna očekivanja u smislu eksternih izvora. Realizacija velikog broja kapitalnih investicija, će imati velikog uticaja na ekonomski i društveni razvoj, a u narednim godinama očekuju se još konkretniji rezultati u smislu novoosnovanih preduzeća, povećanja broja radnih mjesta, a samim tim i bolje vrednosti makropokazatelja,

5. ANEKSI

- Plan implementacije Strategije integrisanog razvoja 2015-2017. godine.
- Akcioni plan za predhodnu godinu